

SORULARLA İSLAMOFOBİ-6

Elinizdeki sayıya kadar İslamofobi konusunun zeminini hazırlamış olduk. Bu sayımızdan itibaren konumuzun detaylarına geçebiliriz:

İslamofobi / İslam Korkusu Nedir?

Bir sorunun aşılabilmesi için önce onun doğru anlaşılması gerekir. Sorunu tespit etmek, doğru bir adlandırma yapmak çözüm noktasında atılabilecek en önemli adımdır. Bu yüzden tanımlı doğru yapmalıyız. İslam + Phobos (fobi) kelimelerinin birleşiminden oluşan “İslamofobi” kavramı, ilk olarak 1922 yılında Fransız Oryantalist Alphonse Etienne Dinet¹ tarafından yazılan bir makalede kullanılmıştır.²

“Fobi” kelimesi, Yunanca Phobos kelimesinden gelir. Phobos, Yunan mitolojisinde dehşet tanrısıdır. Korku, panik, bela ve terörü temsil eder.³ Bu durumda İslamofobi kavramı “terör ve bela kusan İslam korkusu” anlamına gelmektedir. Bununla birlikte Phobos (fobi) bir tür psikolojik rahatsızlık halidir. Fobi, bir nesne veya olaya karşı mantıksızca geliştirilmiş korkudur. Bu korkuyu yaşayan insanlar korkunun ne-

denini düşünmezler.⁴ İslam hakkında fobisi olanlara “İslamofobik” denir.

“İslamofobi” İslam’a ve Müslümanlara karşı ön yargı dolu korku ve nefret halidir. İslam karşıtları bu kavramı kullanarak şunları kastederler:

- *İslam kültürleri yeknesak, tek tip ve dolayısıyla değişime kapalıdır.*
- *İslam kültürü diğer kültürlerden tamamen farklıdır. İslam, Batı kültüründen aşağıdır. Barbar, irrasyonel, ilkel ve cinsiyetçi tutumlara sahiptir.*
- *İslam, acımasızca tehlikeli ve tehditkârdır.*
- *Müslümanlar dini inançlarını siyasi ve askerî çıkarları için kullanırlar.*
- *Müslümanların Batı kültürü eleştirisinin hiçbir değeri yoktur.*
- *İslam’a karşı düşmanlık, Müslümanlara yönelik ayrımcı pratikleri ve Müslümanların geniş toplumdan dışlanmasını meşrulaştırmak için kullanılmaktadır.*
- *İslamofobi sanki doğal ve sorun teşkil etmeyen bir fenomen olarak görülmektedir.*⁵

Müslümanlar aleyhine üretilen siyasi, sosyal ve kültürel boyutları bulunan temelsiz bir korkuyu içerir. İslamofobi hastalığına yakalananlara göre İslam ve Müslümanlar, medeniyetin, kültürün ve insanlığın

1 Alphonse Etienne Dinet: Fransız Oryantalist Ressam. Sanatçı 1861’de Paris’te doğdu. 1871’den itibaren IV. Henry lisesinde eğitim gördü. 1881’de Victor Galland’ın stüdyosuna girdi. Daha sonraki yıl William Adolphe Bouguereau ve Tony Robert Fleury’nin öğrencisi oldu. İlk seyahatlerini 1884’de bir grup entomolojistle Kuzey Afrika’ya yaptı. 1889’da Exposition Universelle’de gümüş madalya kazandı. 1887’de Fransız Oryantalist Ressamlar Birliğini kurdu. 1908’deki mektuplarından İslamiyeti seçtiğini ve Nasreddin Dinet adını aldığı bilinmektedir. 1929’da eşiyle birlikte Hacca giden sanatçı aynı yıl Paris’te vefat etmiştir. Arap kültür ve diline olan hâkimiyetiyle diğer oryantalistlerden ayrılır. Bkz: <http://www.is-tanbul-sanatevi.com>

2 Hilal Barın, İslamofobi ve Daes, s: 50, İbrahim Kalın - John L. Esposito, 21. Yüzyılda Çoğulculuk Sorunu İslamofobi, s: 61

3 Şinasi Gündüz, Din ve İnanç Sözlüğü, s: 107, Yusuf Asarkaya, Hesiodos’a Göre Yunan Tanrıları Ve Sıfatları (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), s: 93 ve Şefik Can, Klasik Yunan Mitolojisi, s: 87 - 469.

4 <http://www.psikolojiportali.com> (Fobi Nedir?)

5 Kadir Canatan - Özcan Hıdır, Batı Dünyasında İslamofobi ve Anti-İslamizm, s: 23.



düşmanı, bir ötekidir. İslamofobi, Müslümanlara, Müslüman oldukları için yapılan her türlü fiili ya da sözlü tacizin genel adıdır.

Oysa gerek kelime anlamını gerekse içeriğini inceleyen herkes görecektir ki İslam, yeryüzünde huzurun ve barışın teminatıdır. İslam insanlığın muhtaç olduğu doğal yaşamdır. Yukarıdaki iddialar bilgisizlik ya da art niyet taşıyan ithamlardır. İslam'ı Kur'an'dan tanıyan herkes bu iddiaların gerçeği yansıtmadığını görür. Bir kişi durup dururken İslam'a nefret duymaz. Her bir İslam karşıtı mutlaka yanlış yönlendirmelerin, cehaletin ve ön yargıların esareti altındadır.

İslamofobi yani İslam korkusu şuursuza yaşanan mantıksız bir endişedir.⁶ Tıpkı bir çocuğun çizgi filmde gördüğü canavarların kendisini kovalayacağını zannetmesi yüzünden gece tuvalete gidememesi gibi içi boş suni bir paniktir.

Bu çarpık kavramın basında kullanımını Berlin duvarının yıkılışı (1989) ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasına kadar (1991) geri de götürebiliriz. Bu tarihlerden sonra kendisine yeni düşman arayan Batı (Amerika ve Avrupa), İslam dünyasını seçince, İslam korkusu çeşitli olaylar vesilesi ile sürekli gündeme taşındı.⁷

İslamofobi kavramı özellikle de 11 Eylül 2001 yılında İkiz Kuleler'e yapılan saldırıların ardından Amerikan medyasında sıkça dillendirilmiş, İslam ve Müslümanlar devamlı hedef gösterilmiş ve ardından da Afganistan, Irak, Libya ve Suriye işgalleri bir bir gelmiştir.

"İslam korkusu" Müslüman olmayanları İslam'dan uzak tutmak, İslam coğrafyasını daha rahat sömürüp işgal etmek ve Müslümanları terörist gösterebilmek için İslam karşıtlarının icat ettiği şeytani bir tuzaktır.

32. İslam Karşıtlığı Nasıl Oluşturdu, Temelleri Nelerdir?

İslamofobi her ne kadar son yüzyıla ait bir kavram ise de tarihi Kur'an ile birlikte okuduğumuzda İslam karşıtlığının, insanın yaratılışıyla birlikte başladığını söyleyebiliriz. Bu konunun gözden kaçırılan ve basına yansımayan gizli bir tarihi vardır. İslam'a karşı ilk tavır alan ve Müslümanları küçük düşürmek için ilk eylemi gerçekleştiren şeytandır. İslam karşıtlığı onunla başlamıştır. İslam'dan nefret edenlerin ve Müslümanlar aleyhine propaganda yapanların çete başı İblis'tir.

Şeytan, Allah'ın "Âdem'e secde edin" emrine isyan etmiş, Âdem'i küçümseyip ona düşman olmuştur. Daha sonra onu da saptırarak Allah'ın koyduğu yasağı çiğnemesini sağlamıştır. Bununla da kalmayan şeytan,

6 Kadir Canatan - Özcan Hıdır, Batı Dünyasında İslamofobi ve Anti-İslamizm, s: 82-83.

7 Hilal Barın, İslamofobi ve Daes, s: 58, Ahmet Kızılkaya, Orta Asya'da İslam/ Temsilden Fobiye, c: 1, s: 653 ve M. Ali Kirman, İslami Araştırmalar Dergisi, c: 21, sayı: 1, s: 23.



Allah'tan aldığı özel izni Âdem'in evlatlarını doğru yoldan çıkarmak için kullanmaya yemin etmiştir. Şeytanın Allah'a ve İnsanoğluna olan düşmanlığını Kur'an bize şöyle aktarır:

"Bir gün meleklere: "Âdem'e secde edin" dedik; hemen secdeye kapandılar ama İblis öyle yapmadı. "Çamur olarak yarattığına secde mi ederim?" dedi. Sonra ekledi: "Kendine baktın mı? Bana tercih ettiğin bu mu? Beni (mezardan) kalkış gününe kadar yaşatırsan birazı dışında onun bütün soyunu kendime bağlarım" dedi. Allah dedi ki: "Çek git buradan. Onlardan kim sana uyarıya hepinizin cezası cehennem olur; tam suça göre ceza... Onların içinden gücünün yettiğini sesle yerinden oynat; atlılarınla ve yayalarınla yönlendir. Mallarına ve çocuklarına ortak ol. Bir de onlara söz ver." Şeytan sadece aldatmak için söz verir. "Kullarım üzerinde senin bir üstünlüğün (gücün, yetkin) yoktur. Rabbinin onlara vekil olması yeter." (İsrâ 17/61-65)

"İblis: "Öyleyse tekrar dirilecekleri güne kadar beni yaşat." dedi. Allah dedi ki: "Sen de yaşatılacaklar-

dansın." Şeytan dedi ki: "Madem beni aşırılığa sen sevk ettin, ben de senin doğru yolunun üstüne onlar için oturacağıma yemin ederim. Sonra önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından sokulacağım. Göreceksin, onların çoğu sana karşı görevlerini yerine getirmeyecektir." Allah dedi ki: "Emre itaatsizlikten kovulmuş olarak defol oradan! Hele onlardan biri sana uysun, cehennemi sizinle dolduracağım." (A'râf 7/14-18)

Görüldüğü gibi Şeytan Âdem'e düşman olduğu gibi onu soyundan gelen Âdemoğullarına da kin tutmaktadır. Her fırsatta ve her yönden insanı rabbine isyan ettirebilmek için elinden geleni yapacaktır. İslam düşmanlığının daha yaratılışın başında ortaya çıktığı net olarak anlaşılmaktadır.

İslam ve Müslüman karşıtı olmanın zihinsel kökeni vahyin karşısında şeytanın da yanında olmanın sonucudur. Allah'ın bütün elçileri ve onlara iman edenler, kendi devirlerinde sayısız hakaret ve tacize uğramışlardır. İslam, bütün elçilerin tebliğ ettiği din olduğuna göre yapılan bütün saldırılar da aslında İslamofobik

faaliyetlerdir. Şeytanın temellerini attığı İslamofobi, yandaşlarının eli ile gözle görülür hale gelmiştir. Kur'an bize şu hatırlatmaları yapar:

“Sizden öncekilere de nice nebiyi elçi olarak göndermiştik. Onlara hangi nebi gelse mutlaka hafife alırlardı.” (Zuhruf 43/6-7)

“Senden önceki insan topluluklarına da elçiler gönderdik. Onlara ne zaman bir elçi gelse mutlaka hafife alırlar.” (Hicr 15/10-11)

“Hep öyle oldu; daha önce de hangi elçi gelse, ya büyücü ya da cinlerin etkisine girmiş dediler.” (Zâriyât 51/52)

Kur'an'da yer alan İbrahim (a.s.)'ın ateşe atılması, Meryem (a.s.)'a iftira atılması, İsa (a.s.)'a suikast düzenlenmesi, Şuayip (a.s.)'ın ölümle tehdit edilmesi vs.⁸ hepsi kendi devrinin İslamofobik girişimleridir. İlgili örnekleri daha da çoğaltabiliriz.

İslamofobi her ne kadar yeni bir kavram olsa da zihniyet olarak insanlıkla yaşıttır. İslamofobi bir anda ortaya çıkmıştır. Bu yüzden tek bir olay ya da tarihten hareketle bir başlangıç belirlenemez. İslam karşıtlığı insanlık tarihi boyunca çok çeşitli olaylar silsilesinin bir ürünü olarak farklı yapılar da günümüze kadar gelmiştir.

Batıda belirginleşip somutlaşan İslam fobisinin ya da İslam nefretinin geçmişini Muhammed (a.s.)'ın Necranlı Hristiyanlarla yaptığı görüşmeye⁹ kadar götürebiliriz. Daha sonraki yıllarda gelişen tarihi olaylar İslam'ı tehditmiş gibi gören Batı'da İslam fobisini iyice körüklemiştir. Bu hadiseler ana hatlarıyla şunlardır:

- **Muhammed (a.s.)'ın Doğu Roma İmparatoru Heraklius'a ve diğer imparatorluklara mektup yazması.**

- **Resulullah'ın vefatından sonra fetihlerin iyice genişleyip Hristiyan coğrafyanın sınırlarına kadar gelmesi.**
- **İslam ile Hristiyanlık arasındaki inanç farklılığı.**¹⁰
- **Sasani/İran ve Roma İmparatorluklarının Müslümanlara karşı toprak kaybetmeleri.**
- **Müslümanların özellikle de Kuzey Afrika'da ilerlemeleri.**
- **Endülüs İslam medeniyetinin kurulması ve haclı seferleri.**
- **Daha sonraki yıllarda kurulan İslam devletlerinin gerçekleştirdiği fetih hareketleri.**
- **Osmanlı devletinin kurulup İstanbul'u fethedip Viyana sınırlarına kadar gelmesi.**
- **Verimli toprakların, ticaret yollarının, önemli başkentlerin ve özellikle Kudüs gibi dini merkezlerin, denizlerin ve yer altı kaynaklarının uzun yıllar Müslümanların elinde olması.**¹¹ Vs...

Yukarıda değindiğimiz ve daha sayamadığımız pek çok tarihi hadise Avrupa'da Türk/Müslüman korkusunun ya da İslamofobinin tohumlarının ekilmesine neden olmuştur. Bugün ise bu tohumlar yeşerip açık bir İslam karşıtlığına dönüşmüştür. Daha net bir ifadeyle Avrupa, İslam'ın siyasal, kültürel ve itikadî açıdan kendisine meydan okuduğunu düşünmektedir.¹²

İçinde yaşadığımız çağda İslamofobiye besleyen çok sayıda unsur vardır. Her şeyden önce Batı (Amerika ve Avrupa) kendisini üstün diğer halkları aşağı saydığından İslam coğrafyasını sömürmeyi kendisine hak olarak görür. Ayrıca Batı'da ırkçılık da son derece yaygındır hatta altın çağını yaşıyor diyebiliriz. Vahiyden uzak Batı insanı, kendi dilini konuşmayan ve kendi kültürünü paylaşmayan toplumlara yabancı muamelesi yapar.

8 Avrupa'da bir caminin yakılması İslamofobik bir eylem olarak kabul görülürken Nebilere yapılan saldırılar bu kapsamda sayılmaz. Bunun nedeni İslam'ın Muhammed (a.s.) ile başladığını zannetmektir. İslam her nebinin dinidir ve tarih boyunca iman edenlere yapılan bütün saldırılar İslam'a karşı fobi duymanın bir ürünüdür.

9 İbrahim Kalın, Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş, s: 62-63 ve Ahmet Kızılkaya, Orta Asya'da İslam/ Temsilden Fobiye, c: 1, s: 628.

10 Bu farklılığa ilerleyen bölümlerde etraflıca değineceğiz.

11 Ergun Göknel, Öteki'den Düşman'a İslamofobi -1, s: 228-354, Nihat Uzun Avrupa'da İslamofobi İngiltere Örneği, s: 21-38 ve M. Ali Kirman, İslami Araştırmalar Dergisi, c: 21, sayı: 1, s: 23.

12 İbrahim Kalın, Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş, s: 59-73.

Yine Batı'da, işgaller ve yüz yılımızda gerçekleşen önemli siyasi/sosyal olaylar İslam'a karşı olumsuz bir hava oluşturmaktadır. Oryantalizmin etkisi, birinci ve ikinci dünya savaşları, İran İslam Devrimi, Selman Rüşdi vakıası, Samuel Huntington'ın Medeniyetlerin çatışacağı tezini ileri sürmesi,¹³ Bosna savaşı, Kosovo-Sırp savaşı, bu duruma örnek verilebilir. Bu vakıaların detaylarına inildikçe İslamofobinin sebepleri kendisini gösterir.

2000'li yıllara gelindiğinde ise Amerika'nın Afganistan ve Irak'ı işgali, Ortadoğu'daki bitmeyen karmaşa, karikatür krizi, Papa'nın İslam dini hakkındaki olumsuz açıklamaları, Avrupa medyasında Müslümanları rencide edici filmlerin/videoların daha fazla yer alması, Charlie Hebdo saldırısı, IŞİD/DAEŞ terörü, İsviçre'de minare yasağı, çeşitli batı ülkelerinde başörtüsünün yasaklanması Avrupa'da aşırı sağın güçlenmesi/ırkçılık ve göçmenlere karşı aşırı olumsuz tavırlar İslamofobiye destekleyen/üreten unsurlar olmuşlardır.¹⁴

Bütün bunlara Müslümanların iş sahibi olmaları yerli halkın iş sıkıntısı çekmesi, terör ve şiddet eylemlerinden Müslümanların sorumlu tutulması, yükselen din karşıtlığı, insanların sadece maddeye yönelmeleri medyanın Müslümanların yanlışlarını abartarak aktarmasını ya da asılsız haber yapmasını ve özellikle Amerikan sinema sektörünün İslam âlemi aleyhinde kullanılmasını da eklemeliyiz.

İslamofobinin sebeplerini Batıdan ve Müslümanlardan kaynaklananlar diye ikiye ayırmamız gerekir. İslam'a nefret duymanın altında yatan önemli nedenlerden biri de Müslümanların İslam'ı güzel bir şekilde temsil edememeleri ya da İslam ahlakını ciddi anlamda yaşamamaları da vardır. Tek taraflı Batı insanını suçlamak doğru değildir, Müslümanların tamamen masum olduklarını savunmak yanlıştır.¹⁵ Bu konunun

detaylarına kitabımızın ilerleyen kısımlarında farklı açılardan tekrar tekrar değineceğiz.

Ek olarak şunu da ilave edelim; Hristiyan ilahiyatı Yahudilik ile çatışma halindedir. İsa Mesih'in çarmıha gerildiğine iman eden Hristiyanlara göre bu olayın failleri Yahudilerdir. Vebali de onların ve soylarından gelenlerin boynundadır.¹⁶ Bu inanış yüzyıllar içinde Yahudi düşmanlığını (Anti Semitizm) doğurmuştur. Yahudiler yüzyıllar boyu "Tanrı Oğlu'nun" katilleri olarak anılmışlar, takibata uğrayıp zulümlere maruz kalmışlardır.¹⁷ Yahudi karşıtlığının zaman içerisinde İslam karşıtlığına dönüştüğünü söylemek abartı olmayacaktır. Hatta İslamofobinin arka planında Yahudi düşmanlığı onun da gerisinde yabancı karşıtlığı vardır. Bütün bu algılar birbirini doğurmuş ve nihayet günümüzdeki "Anti İslam" sorununa kadar gelinmiştir.

Sonuç olarak, zihinsel, zamansal ve mekânsal boyutları olan İslam karşıtlığı tarih boyunca, yağın karın çığa dönüşmesi gibi birbirini tetikleyen hadiseler yoluyla aşamalı olarak gelişip ortaya çıkmıştır.¹⁸ İlahamlarını, kökenini şeytandan alan İslamofobi, geçmiş asırlara kadar uzanan "şeytani düşmanlığın" son parçasıdır. İlerleyen yüzyıllarda da değişik kılık ve sloganlarla varlığını sürdürecektir.

33. İslam Karşıtlarına Göre İslam Nedir, Muhammed (a.s) Kimdir?

İslam korkusu tarihsel, siyasal ve kültürel olayların sonunda ortaya çıksa da bu fobinin ayakta kalması için çaba gösteren kişi ve kurumlar da mevcuttur. Yalan ve iftiralarla insanları Allah yolundan alıkoyan ve İslam dinini "korkulması gereken bir tehdit" gibi gösterenler her zaman olacaktır. Yüce Allah bu gibi kimseler hakkında şu bilgileri verir:

13 Yaşar Nuri Öztürk, Batı Sömürgeciliği ve İslam Dünyası, s: 245-252 ve Nihat Uzun Avrupa'da İslamofobi İngiltere Örneği, s: 17

14 İslamofobinin oluşumunun tarihsel seyri için bkz: İbrahim Kalın, Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş, s: 465-498.

15 Mustafa Çağrıcı, İslamofobi Bağlamında Bir Özeleştirici İslamofobi Kolektif Bir Korkunun Anatomisi (Editör: Osman Alacahan - Betül Duman), s: 255-260.

16 İncil, Matta, 27/11-26.

17 Bülent Şenay, Yahudi-Hristiyan İlişkileri Tarihi, Anti-Semitizm ve Oryantalizm, Oryantalizmi Yeniden Okumak: Batı'da İslâm Çalışmaları Sempozyumu, s: 88-89, Nihat Uzun Avrupa'da İslamofobi İngiltere Örneği, s: 22 ve İbrahim Kalın, Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş, s: 421.

18 Ahmet Kızılkaya, Orta Asya'da İslam/ Temsilden Fobiye, C. 1, s: 622-625.

**“İslam’a çağrıldığı halde Allah’a yalanlar yakıştı-
randan daha büyük yanışı kim yapabilir? Yanışlar
içindeki bir topluluğu Allah yola getirmez.”** (Saff
61/7)

**“Allah’a karşı yalan söyleyen ve doğrular kendine
geldiğinde yalana sarılandan daha büyük yanışı
kim yapar? Ayetleri görmezlikten gelenler (kâfirler)
için Cehennemde yer mi yok?”** (Zümer 39/32)

Vahiyden rahatsız olanlar, Allah’ın dinini kötü gösterip
İslam’a olan ilgiyi kırmak için ellerinden geleni yap-
salar da insanlığın gündeminden İslam’ı hiçbir zaman
düşüremeyeceklerdir. Allah elçisini de bu tiplere karşı
uyarmıştır:

**“... Şeytanlar dostlarına, (bu gibi konularda) sizin-
le mücadele etmelerini fısıldarlar. Onlara uyarmanız
kesinlikle müşrik olursunuz.”** (En’âm 6/121)

**“(Ya Muhammed!) Sana indirildikten sonra sa-
kın seni Allah’ın ayetlerinden engellemesinler. Sen
Rabbine çağır; asla müşriklerden olma.”** (Kasas
28/87)

Fetihler/işgaller ve siyasi/askerî antlaşmalar yoluyla
Müslümanlarla tanışan Hristiyanlar, İslam’ı tehdit
gibi algılayıp ilişkilerin gelişmeye başladığı daha ilk
dönemde İslam ve Müslümanlara olumsuz tavır almış-
lardır. Ve bu durum tarih boyunca da böyle devam et-
miştir. İslamofobi, Hristiyan Batı tarafından dünyaya
ihraç edildiğinden İslam karşıtı görüş ve düşünceleri
ilk olarak Batılı din adamları, siyasiler, felsefeciler ve
sanatçılar tarafından ortaya atılmıştır.

Bugünkü İslam nefretinin altında yüzyıllar öncesine
dayanan önyargılar vardır. Geçmiş dönemde yazılan
İslam karşıtı kitaplar, gelecek kuşakların İslam’a öfke
ve korkuyla bakmasına neden olmuştur. İslam fobi-
si, maziden günümüze nesiller boyu miras gibi aktarılmıştır.
Her yeni nesil İslam’ı, ilk olarak karşıtlarının
eserlerinden/dilinden tanımış ve öcü gibi görmüştür.
Yaşanan olaylara bakılırsa günümüzde de pek bir
şeyin değişmediği anlaşılıyor.¹⁹

Genetik hastalık gibi kalıcı hale gelen İslamofobi,
sonraki kuşaklara da bulaşmıştır. Bu hastalıklı geni in-
sanlığa aşılayan ortaçağdaki fikir babalarıdır:

**“Batı’da İslâm’a yönelik olumsuz tutumların oluşmasının
temelinde din adamlarının, özellikle kilise teşkilatının
etkisi büyüktür. Çünkü kilise veya din, Batı entelektüel
yapısına ve eğitimine renk veren en önemli fenomendir.
Bir başka ifade ile din, Batı insanının dünyaya bakışını ve
kimliğinin oluşmasını sağlayan en önemli etkidir.”**²⁰

İslam’ı (haşa) şeytanın bir oyunu olarak görenler
(özellikle de Batılı din adamları) İslam’ın kaynağı
hakkında akla hayale gelmedik efsaneler ve senaryolar
üretmişlerdir. Uydurulan pek çok yalan, İslam’ı yeteri
kadar tanımayan Batı insanı ile İslam arasında kalın
bir sis duvarı gibi hala durmaktadır. Batılılar İslam’ı
gözden düşürebilmek ve Muhammed (a.s)’ın kişiliğini
yıpratmak için özel bir gayret göstermişlerdir. Bunlar-
dan bazılarına örnekler vermek konuyu daha da net-
leştirecektir.²¹

İslam’a karşı ilk ve en keskin tavrı alan Emevi sarayın-
da memur olarak çalışan kilise babalarından Yuhan-
na Ed-Dimeşki’dir (675–750). Ona göre Muhammed
(a.s), Aryus kökenli Hristiyan sapkınlar tarafından yol-
dan çıkarılmıştır. Dimeşki’ye göre Muhammed (a.s)’ın
nübüvvet iddiası yalandır. “Sapkınlar Kitabı” isimli ese-
rinde Kur’an’ın (haşa) yalancı Muhammed’in uydurdu-
ğu mantıksız saçma hikâyeler olduğunu söyler.²²

**“Ünlü Kitab-ı Mukaddes bilgini, ilk Ortaçağ tarihçisi
The Venerable Bede (673–735) de Hz. Muhammed ve
çağdaş Araplarla ilgili olumsuz fikirler yazarken Yu-
hanna’dan etkilenmiştir. Bede’nin fikirleri C. Plummer**

19 Şerafeddin Gölçük, Batı’da İslam’a Karşı Tutumlar (Bir Batılı Gözüyle), İslami Araştırmalar Dergisi, c: 3, sayı: 2, s: 68.

20 Nasuh Günay, Batı’nın Hz. Muhammed’e Karşı Takındığı Olumsuz Tutumun Tarihsel Arka Planı, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2008/2, Sayı: 21, s: 108.

21 İlgili alıntılar kin ve düşmanlığı geçmişten günümüze taşımak için değil Avrupa’nın çarpık İslam algısının temellerine inmek için yaptık. Yeni düşmanlık ve çatışmalar sadece Müslümanlara değil Avrupa’ya da zarar verir. Amacımız geçmişe bakarak geleceğe daha az hatalı yön vermek olmalıdır.

22 Hüseyin Yaşar, Hristiyan Dünyasında Kur’an Karşıtı Söylemin Tarihsel Kökleri, s:63-81, Ömer Faruk Harman, Hristiyanların İslam’a Bakışı, Asrımızda Hristiyan – Müslüman Münasebetleri, s: 99, Nasuh Günay, Batı’nın Hz. Muhammed’e Karşı Takındığı Olumsuz Tutumun Tarihsel Arka Planı, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2008/2, Sayı: 21, s: 112.

tarafından *Historia Ecclesiastica* (1896)'da toplanmıştır. Onun aşırı polemiğine göre Muhammed vahşi çöl adamıdır. O asılsız iddialarına Muhammed'in cahilliğini, onun düşük sosyal statüsünü, Hristiyan dogmaları ile ilgili cahilliğini, güç için hırslı olduğunu da ekledi. Bizans'ta yaşayan yazarlar ise İslam'a ve Hz. Muhammed'e karşı daha saldırgan bir tutum içinde olmuşlardır. Bunlardan Nicetas de Byzance (842-912) de "Arap Muhammed'in Uydurduğu Kitabın Reddi" isimli eserinde Kur'an'ın vahiy mahsulü olmadığını, bilakis Şeytan'ın ilhamının mahsulü olduğunu, dolayısıyla Muhammed'in, katil, sahte bir peygamber, Kur'an'ın sahte bir kitap, İslam'ın da sahte ve batıl bir din olduğu iftirasında bulunmaktadır. Şunu ifade etmek gerekir ki, Bizans tarihçilerinin hemen hemen hepsi hem İslamiyet'i hem de Hz. Muhammed'i en kötü terimlerle takdim ederek, İslam'ın yayılmasının önüne geçmeye çalışmışlardır.²³ Ömer Faruk Harman, İslam karşıtı Bizanslı Hristiyan din adamlarını şöyle sıralar:

- **Nicetas de Byzance (842-912)** İslam'la ilgili eserleri şunlardır:

a) *Expose de la doctrine chretienne et Reponse a la premiere lettre des Agareens* (Hristiyan doktrinin izahı ve Müslümanların İlk mektubuna cevap).

b) *Reponse et Refutation de la deuxieme lettre des Agareens* (Müslümanların ikinci mektubuna cevap ve red).

c) *Refutation du Coran* (Kur'an'ın Reddi).

Koyu bir İslam düşmanı olan Nicetas, "Arap Muhammed'in Uydurduğu Kitabın Reddi" başlığını taşıyan eserinde Kur'an'ın vahiy mahsulü olmadığını, bilakis şeytani ilham mahsulü olduğunu, Kur'an'ın, kutsal yazılara (Kitab-ı Mukaddes) zıt bilgiler ihtiva ettiğini, kompozisyonundaki düzensizliğin de bunu gösterdiğini ileri sürmektedir. Nicetas'a göre, Muhammed sahte peygamber, Kur'an sahte kitap, İslam da sahte ve batıl bir dindir. Ona göre, Muhammed ve Müslümanlar Tanrı'ya değil, Şeytan'a tapmaktadırlar.

- **Evode (IX. asır):** *Passion des Quarante-deux Martyrs d'Amortium* (Amortium'lu Şehidin İstirabı) adlı eserinde İslam'a, Kur'an'a ve Hz. Muhammed'e saldırmakta, Hz. Muhammed'in yalancı peygamber, İslam'ın Tanrı anlayışının da yanlışlarla dolu olduğunu iddia etmektedir.
- **Georges Hamartolos (IX. asır):** "Chronique Breve" (Kısa Tarih)" adlı eserin yazarı olan Bizanslı keşiş Hamartolos, eserinin 235. bölümünde Hz. Muhammed ve İslam doktrinini ele almaktadır. Bu bölüm, İslam, Hz. Muhammed ve Müslümanlarla ilgili tenkit ve hakaretlerle doludur. Bu keşişin İslam'a karşı bitmez tükenmez kin ve öfkesi vardır. İslam'la ilgili yazan daha sonraki Bizanslı ilahiyatçılar, Jean Damascene ve Nicetas'ın eserlerinden olduğu gibi, Hamartolos'un fikirlerinden de faydalanmışlardır.
- **Euthyme Zigabene:** Bizanslı keşiş Euthyme Zigabene, kendisinden önce İslam'a cephe alan Bizanslı ilahiyatçıların özellikle de Jean Damascene, Nicetas ve Hamartolos'un yazılarından faydalanmıştır.

Hiz. Muhammed'in nebîliğinin gerçek olmadığını, onun bir yalancı nebî olduğunu, ticari seyahatleri esnasında Filistin'de Yahudiler, Ariusçular ve Nesturilerle görüşüp tevhid akidesini, kelamın ulûhiyetini kabul etmemeyi onlardan öğrendiğini, bu çeşitli unsurlarla yeni bir din ortaya koyduğunu iddia eder. Hiz. Musa ve diğer nebîlerin İsa Mesih'i müjdelediklerini, fakat Muhammed'i müjdelemediklerini ileri sürer. Kur'an'ı onun yazdığını, Kur'an'daki bilgilerin hatalarla dolu olduğunu ve Kitab-ı Mukaddes'le çeliştiğini belirtir.

- **Theophane le Confesseur (IX. asır):** Bu Bizanslı yazara göre, Hiz. Muhammed saralıdır ve bu hastalığı, evlilik hayatında çeşitli problemlere sebep olmuş, hanımı Hiz. Hatice de hayli ıstırap çekmiştir. Nihayet o civarda yaşayan Rafizi ve sürgün edilmiş bir Hristiyan rahip kendisini, Tanrı'nın elçisi olduğuna inandırmıştır.
- **Barthelemy d'Edesse:** Urfa'lı bir keşiş olan Barthelemy'nin *Refutation d'un Agarene* (Bir Müslümana Reddiye) adlı eseri vardır. Bu eserinde o, Müslü-

23 Nasuh Günay, Batı'nın Hiz. Muhammed'e Karşı Takındığı Olumsuz Tutumun Tarihsel Arka Planı, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2008/2, Sayı: 21, s: 113.

manların inandığı Tanrı'nın bir put olduğunu ileri sürerek Hz. Muhammed'in nebiliğini kabul etmekte, Kur'an'ı kaynak göstererek, 47 yıllık ömrünün 32 yılını inançsız geçirdiğini iddia etmektedir.

Tbeophane le Confesseur'den itibaren Bizans edebiyatı ve İslam'la ilgili değerlendirmede bulunan bütün yazarların ortak görüşü şu idi: Muhammed bir hasta idi. Hastalığı, eşi Hatice'yi öylesine üzmüştü ki o, eşini tesselli etmek ve sakinleştirmek için, yakın bir yerde sürgün hayatı yaşayan Rafizi bir rahibin yardımına başvurmuş ve bu rahibin müdahalesi Muhammed'i sahte nebilik macerasına itmişti...²⁴

Martin Luther'in de Muhammed (a.s) hakkındaki görüşleri son derece olumsuzdur. Ona göre "Kur'an, Tanrı'yla ve insanlarla alay etmekten hoşlanan şeytan tarafından yazılmıştır."²⁵

"Luther İslâmiyet'in Hristiyanlık, Yahudilik ve putperestlikten alınma bir din olduğu iddiasındadır. Bununla birlikte İslâmiyet'in gelişi ile Baba, oğul kutsal ruh, vaf-tiz, sakramentler, İncil, inanç ve bütün Hristiyan doktrin ve yaşam biçiminin hepsi ortadan kalkmıştır. Bundan başka o, Hz. Peygamber'i şarlatan, Mesih'in düşmanı ve inkârcısı, kan dökücü olarak vasıflandırır. Lutherci düşünceye göre de Hz. Muhammed, kilisenin öğretilerini inkâr eder, onlara tepeden bakar. Muhammed kurbanı ve tövbeyi kabul etmez. Kilise doktrininde Hz. Muhammed'in reddettiği bu mesele insanlığın varlığının asıl nedenidir. İlk günah babadan nesillere geçmiştir. Bu Muhammed, bir Epikürcü gibi bunların boş, sonradan üretilmiş şeyler olarak kabul eder. Çağdaşı Calvin de Hz. Muhammed'i yalancı, sahte peygamber olmakla suçlar ve onun Müslümanlar tarafından Tanrı'nın oğlunun yerine konduğunu ve öldürülmesi gereken bir kişi olduğunu belirtir."²⁶

"Aquinas, İslam'ı bir 'mezhep'; Muhammed'i ise şehevi vaatlerle insanları yoldan çıkaran bir kişi olarak tasavvur etmektedir. Ona göre Muhammed, kendisini destekleyecek hiçbir mucize gerçekleştirmediği gibi önceki kitaplarda onun geleceğine ilişkin herhangi bir haber ve işaret de bulunmamaktadır. Bununla birlikte Aquinas, İslam'ı sadece aptalların inandığı, şiddet ve şehvetten ibaret bir öğreti olarak düşünür."²⁷

Hristiyan din adamlarının önde gelenleri Muhammed (a.s) hakkında şeytan, şeytanla konuşan putperest, lanetli, şehvet düşkünü, sahtekâr, inançsız, sapkın, kan dökücü vs. gibi ağır itham ve hakaretlerde bulundurlar. Nefret ve öfke çılgınlığı içinde "Muhammed'i Türkler öldürdü"²⁸ ya da Muhammed, Papa seçilemeyince dinden çıkan bir kardinaldi" gibi garip iddialar ortaya atılmıştır. Bunlardan bir tanesi de şudur:



"Edinburgh Üniversitesi rektörü olan oryantalist William Muir (1819-1905), *Life of Mahomet (Muhammed'in Ha-*

24 Ömer Faruk Harman, Hristiyanların İslam'a Bakışı, Asrımızda Hristiyan – Müslüman Münasebetleri, s: 100-101.

25 Ali Erbaş, Müslüman Hristiyan Münasebetleri Sürecinde Hristiyanların İslam'a ve Müslümanlara Bakışı, İLAM (İslâmî Araştırmalar Merkezi) Araştırma Dergisi, c: 3, Sayı: 1, s: 126. Ayrıca bkz: Ali Erbaş, Hristiyanlıkta Reform ve Protestanlık Tarihi, s: 174-181.

26 Nasuh Günay, Batı'nın Hz. Muhammed'e Karşı Takındığı Olumsuz Tutumun Tarihsel Arka Planı, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2008/2, Sayı: 21, s: 113-114.

27 Bayram Ali Çetinkaya, Batı'da Hz. Muhammed (s) Üzerinden İslamofobi'nin Yansımaları İslamofobi'nin Felsefi Kökenleri, İslamofobi Kolektif Bir Korkunun Anatomisi, s: 124.

28 Özlem Kumrular, İslam Korkusu Kökenleri ve Türklerin Rolü, s: 312-313.

yatı) adlı son derece tartışmalı ve saldırgan kitabında Hz. Muhammed'e "psikopat" diyecek ve Hindistan Müslümanlarının büyük tepkisine muhatap olacaktır. Muir'in bu suçlaması, daha önceki Hz. Muhammed tasvirleriyle önemli paralellikler gösterir. Bize ulaşan kaynaklarda Hz. Muhammed'in cesedinin domuzlar (bir başka rivayette köpekler) tarafından yendiği, ölmenden önce ruhunu kurtarmak için gizlice vaftiz olduğu ve Hristiyanlığı kabul ettiği şeklindeki efsaneler çarpıcı detaylarla aktarılır.²⁹

"Avrupa'nın Doğu İmajı" isimli eserinde Rana Kabbani, Muhammed (a.s.)'a olan önyargı ve nefreti şöyle nakleder: "Muhammed eflatun giyinen, dudakları boyalı, kokulu şeylerden ve çiftleşmekten hoşlanan, elebaşı bir tecavüzcü olarak tasvir ediliyordu. Tanrıya, kendi cinsel zaafının mazur görülmesini arz ettiğine inanılıyordu. (...) Nogent'li Giubert kaleme aldığı Muhammed biyografisinde onun kusurlarını şu sözlerle kanıtlamaya çalışıyordu: Onun kötülüğü akla gelebilecek tüm kötülükleri kat kat aşar."³⁰

Hristiyanların Muhammed (a.s.)'a bakışları maalesef bu zihniyet tarafından şekillendirildiğinden Batı insanının İslam ve Muhammed (a.s.) algısı çok sıkıntılıdır. Ancak durum sadece bununla sınırlı değildir. İslam nefreti sanat alanına yansımış, romanlara ve tiyatro-lara konu olmuştur:

"Al exandre du Pont'un Le Roman de Mahomet'si ve Jacques de Voragine'in Legende Dore'sidir. Le Roman de Mahomet'de Hz. Muhammed geometri, musiki, astronomi, dilbilgisi, aritmetik, mantık ve hitabette kuvvetli ve çok bilgili bir kimse olarak gösterilir. Ticari seyahatlerinden birinde o, Rahip Bahira'ya rastlar. Bahira ona: "Mahon, sen tamamen Şeytan'a aitsin ve onun malısın. Senin yapacağın büyük karışıklıklar sebebiyle İsa'nın şeriatı yıkılacak ve kötü bir şeriat ortaya çıkacak" vb. şeyler söyler. Yazar ayrıca Hz. Muhammed'in sara-

lı olduğunu iddia eder. Jacques Voragine ise "Legende Doree'de Hz. Muhammed'i papa seçilemediği için hayal kırıklığına uğrayan ve sarhoş bir şekilde domuzlar arasında ölen, Roma kilisesinin bir kardinali olarak takdim eder."³¹

"İlahi Komedi" yazarı ve İtalyan edebiyatının en önde gelen isimlerinden olan Dante Aligheri Muhammed (a.s.)'ı cehennem dibinde acılar içinde kıvranan bir yaratık olarak gösterir. Yine Voltair, "Le Fanatisme ou Le Prophet Mahomet" isimli oyunda Muhammed (a.s.)'ın zalim ve bağınaz bir canavar olarak tanıtır.³² Şarkı ve şiir yoluyla da İslami değerler vahşi ve korkunç olarak tasvir edilmiştir:

(Roland'ın Şarkısı) "Fransız edebiyatının bilinen en eski şiiri olan La Chanson de Roland (Roland'ın Şarkısı), 778 yılında Pirenneler civarındaki Renceval şehrine askerî sefer düzenleyen Şarlman'ın (rivayete göre) Müslümanlara karşı kazandığı zaferi bir kahramanlık hikâyesi olarak anlatır. (...) Roland'ın Şarkısı, ortaçağ Hristiyan cengâverliğini anlatan en meşhur eserdir. Şarkı, birinci ve ikinci Haçlı seferleri sırasında popüler hale gelmiş ve aradan geçen üç yüz yıllık sürede yaşananlara aldırış etmeden günün en önemli meselesi olan Kudüs'ün geri alınması ve Müslümanların hezimete uğratılması istikametinde güncellenmiş, revize edilmiş ve yeniden yazılmıştır. 12. yüzyılın başlarında kaleme alınan şarkı, Avrupa'nın kurucu babası kabul edilen Şarlman'ın Hristiyan misyonu ile Müslüman dünya arasındaki çatışmanın canlı bir şahidi haline gelir ve böylece Haçlı seferlerinin arka planı olarak okunur. Buna göre, Kilisenin çağrısına kulak veren Avrupalılar, üç asır önce Şarlman'ın yerine getirdiği tarihî misyonu kendi dönemlerinde hayata geçirmek için mücadele vermektedirler: Müslümanların ilerleyişini durdurmak ve kutsal toprakları Kilisenin hizmetine sokmak. Haçlılar döneminde popüler hale

29 Bayram Ali Çetinkaya, Batı'da Hz. Muhammed (s) Üzerinden İslamofobinin Yansımaları: İslamofobinin Felsefi Kökenleri, İslamofobi Kolektif Bir Korkunun Anatomisi, s: 131.

30 Rana Kabbani, Avrupa'nın Doğu İmajı (Tercüme: Serpil Tucer), s: 24.

31 Ali Erbaş, Müslüman Hristiyan Münasebetleri Sürecinde Hristiyanların İslam'a ve Müslümanlara Bakışı, İLAM (İslâmî Araştırmalar Merkezi) Araştırma Dergisi, c: 3, Sayı: 1, s: 12-5-126. Ayrıca bkz: Hakan Olgun, Luther ve İslam.

32 Ergun Göknal, Öteki'den Düşman'a İslamofobi -1, s: 31.

gelen eserlerde belirgin bir Müslüman ve Türk imajının inşa edildiğini görüyoruz. Şarلمان ve diğer Bizans imparatorlarının sekizinci yüzyıldan itibaren Müslümanlara karşı savaştığı bilinmekteydi. Roland'ın Şarkısı ve benzeri eserlerde Müslüman Araplar barbar, vahşi, despotik, şehvet düşkün, irrasyonel, yobaz, tutucu, Tanrı düşmanı vs. olarak tasvir edilmişlerdi.”³³

“Victor Hugo: Muhammedin Kanlı Öğretisine Tanrı ve İnsan düşmandır.

Zamanımızda Hz. Muhammed'i kan ve terörün temsilcisi olarak nitelendiren Batılı düşünür ve entelektüellerin, kendilerinin beslendiği fikirlerin kaynak ve köklerini gösteren/ispatlayan Victor Hugo'nun şu ifadeleri önem arz etmektedir:

Ey, kardeş Muhammet, ona bir damla merhamet göster!

Muhammet'in kanlı öğretilerine Tanrı ve insan düşmandır,

Bakışı, gökyüzünün sevecen ışığına kapalıdır.

Kanlı kafataslarıyla çevrilmiştir sultanın tacı,

Elbette ki bu yüzden güvenli gelmiyordur ona tahtı;

Belki de bu denli acımasız değildir.

Bahtsız adam! Hep korkuyla çevrilidir,

Tatsız dünya yaşamını lanetlemektedir.”³⁴

İslam'ı ve Muhammed (a.s.)'ı hicvedip aşağılamak, çok başlı bir canavar gibi karikatürize etmek ortaçağın en popüler eğlence araçlarındandı.³⁵ Batı felsefecileri de Muhammed (a.s.)'ı ve İslam'ı aşağılama sapkınlığına düşmüşlerdir:

“Diderot'nun Encyclopediesinde de İslam'ın zaferini” “bilinçli bir sahtekâr” olarak nitelendirdiği Hz. Muhammed'e atfeder. Diderot'a göre Muhammed, takipçilerinin

saflıklarını öğrendikten ve coşkuyu hep hazır olduklarını gördükten sonra kendini, peygamber ilan edebileceğini anlamış, vahiy alıyor gibi yapmış, konuşmuştu.”³⁶ İmanmanuel Kant, Hegel gibi düşünürler de İslam dini aleyhinde son derece olumsuz ifadeler kullanmışlardır.³⁷

Batının Muhammed (a.s.) ve İslam hakkındaki görüşleri maalesef çok insafsız ve olumsuzdur. Din anlayışı, felsefesi ve sanatı İslam'a düşmanca bakan Avrupa'nın gençliği de bu akıma kapılıp Müslümanlara saldırgan bir tavır almıştır. İslam'a öfke ve nefret kusanların şuurlar altında alıntılanmış nakiller vardır. Günümüzde karikatür krizi, Avrupa'daki İslam karşıtlığı, Papa'nın İslam dini hakkındaki olumsuz sözleri yukarıda değindiğimiz İslam nefretinin çağdaş bir yansımadır. Zihni Muhammed (a.s.)'a ön yargı ve nefretle doldurulan Avrupa insanının İslam'a iyimser bakması gerçekten zordur.



İslam kültüründe İsa (a.s.)'ı aşağılama eğilimi olmadığından Müslümanlar arasında “İsa” nefreti yoktur. Bu durum zaten inancımızla da bağdaşmaz. Avrupa'nın zihin dünyasını inşa eden düşünürler, sanatçılar ve siyasetçiler de eğer Muhammed (a.s.)'a karşı iyimser bir tavır içerisinde olsalardı, Batı insanı İslam'a karşı bu kadar saldırgan olmazdı.

33 İbrahim Kalın, Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş, s: 102 - 103.

34 Bayram Ali Çetinkaya, Batı'da Hz. Muhammed (s) Üzerinden İslamofobi'nin Yansımaları, İslamofobi'nin Felsefi Kökenleri, İslamofobi Kolektif Bir Korkunun Anatomisi, s: 145.

35 Özlem Kumrular, İslam Korkusu Kökenleri ve Türklerin Rolü, s: 315-316 ve İbrahim Kalın, Ben, Öteki ve Ötesi: İslam-Batı İlişkileri Tarihine Giriş, s: 152 ve Rana Kabbani, Avrupa'nın Doğu İmajı (Tercüme: Serpil Tuncer), s: 24 - 26.

36 Bayram Ali Çetinkaya, Batı'da Hz. Muhammed (s) Üzerinden İslamofobi'nin Yansımaları, İslamofobi'nin Felsefi Kökenleri, İslamofobi Kolektif Bir Korkunun Anatomisi, s: 135.

37 Bkz: Onur Bilge Kula, Batı Düşününde Türk ve İslam İmgesi.